

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK VIII. 127.

ARBEIDSLØNNEN I JORDBRUKET

Driftsåret 1929—1930

(*Salaires des ouvriers agricoles 1929—1930.*)

Utgitt av
DET STATISTISKE CENTRALBYRÅ.

OSLO.

I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1930.

Pris kr. 1.25.

Norges Offisielle Statistikk, rekke VIII. (Statistique Officielle de la Norvège, série VIII.)

Trykt 1928:

- Nr. 48. Norges civile, geistlige, rettslige og militære inndeling 1 januar 1928. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques, judiciaires et militaires du royaume de Norvège le 1er janvier 1928.*)
- 49. Det civile veterinærvesen 1925. (*Service vétérinaire civil.*)
- 50. Sinnssykeasylenes virksomhet 1926. (*Hospices d'aliénés.*)
- 51. Lønninger 1927. (*Gages et salaires.*)
- 52. Den private forsikringsvirksomhet i Norge 1913—1925. (*Assurances privées en Norvège pendant les années 1913—1925.*)
- 53. Forsikringsselskaper 1926. (*Sociétés d'assurances.*)
- 54. Den Norske Statskasses Finanser 1913/14—1928/29. (*Finances de l'État.*)
- 55. Norges jernbaner 1926—27. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 56. Forsomte barn 1925 og 1926. (*Traitements des enfants moralement abandonnés.*)
- 57. Norges industri 1926. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 58. Meieribruket i Norge i 1926. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1926.*)
- 59. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1925. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 60. Sjømannsforsikringen 1925. Fiskerforsikringen 1925. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 61. Norges postvesen 1927. (*Statistique postale.*)
- 62. Industriarbeiderforsikringen. Ulykkesforsikringen 1925. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 63. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1927—28. (*Salaires des ouvriers agricoles 1927—28.*)
- 64. Det civile veterinærvesen 1926. (*Service vétérinaire civil.*)
- 65. Norges telegrafvesen 1926—27. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 66. Skolevesenets tilstand 1925—26. (*Instruction publique.*)
- 67. Fattigvesenet 1925. (*Assistance publique.*)
- 68. Norges kommunale finanser 1925/26. (*Finances des communes.*)
- 69. Stortingsvalget 1927. (*Élections en 1927 pour le «Storting».*)
- 70. Folkemengdens bevegelse 1926. (*Mouvement de la population.*)
- 71. Alkoholstatistikk 1926—1927. (*Statistique de l'alcool.*)
- 72. Norges fiskerier 1926. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 73. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1927. (*Conventions collectives et conflits du travail en 1927.*)
- 74. Norges skibsfart 1927. (*Nayigation.*)
- 75. Norges handel 1927. (*Commerce.*)
- 76. Private aktiebanker 1927. (*Banques privées par actions.*)
- 77. Landbruksareal og husdyrholt 1928. Representativ telling. (*Surfaces agricoles et élevage du bétail de l'année 1928. Recensement représentatif.*)
- 78. Norges bergverksdrift 1927. (*Mines et usines.*)
- 79. Pantegjelden i Norge ved utgangen av 1912 og 1926. (*Dette hypothécaire en Norvège à la fin des années 1912 et 1926.*)
- 80. Sykeforsikringen 1927. (*Assurance-maladie.*)
- 81. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1926. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 82. Norges sparebanker 1927. (*Caisse d'épargne.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK VIII. 127.

ARBEIDSLØNNEN I JORDBRUKET

Driftsåret 1929—1930

(*Salaires des ouvriers agricoles 1929—1930.*)

Utgitt av
DET STATISTISKE CENTRALBYRÅ.

OSLO.
I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1930.

Av Selskapet for Norges Vel er utgitt:

Arbeidslønnen i jordbruket	1915—16.
— — —	1916—17.
— — —	1917—18.
— — —	1918—19.
— — —	1919—20.
— — —	1920—21.
— — —	1921—22.
— — —	1922—23.

Av Det Statistiske Centralbyrå er utgitt:

Arbeidslønnen i jordbruket 1923—24, se Norges Offisielle Statistikk	VII. 122
— — — 1924—25, se	—,— VII. 165
— — — 1925—26, se	—,— VII. 199
— — — 1926—27, se	—,— VIII. 33
— — — 1927—28, se	—,— VIII. 63
— — — 1928—29, se	—,— VIII. 92

For tidligere år er Byråets femårlige publikasjoner: Arbeidslønnninger 1875, 1880, 1885, 1890, 1900, 1905, 1910, 1915 og 1920.

Innhold.

Oversikt.	Side
Årslønn eller månedslønn	2
Dagarbeidere	4
Skogsarbeide	6
<i>Tabeller.</i>	
Tabell 1. Årslønn for tjenere uten annen naturallønn enn kost og losji	8
— 2. Årslønn for fjøsrøktere uten annen naturallønn enn kost og losji	9
— 3. Daglønn i sommerhalvåret for gårdsarbeide på arbeids- giverens kost	10
— 4. Daglønn i sommerhalvåret for gårdsarbeide på egen kost .	11
— 5. Daglønn i vinterhalvåret for gårdsarbeide	12
— 6. Daglønn for gråstensmurere og tømmermannsarbeide . .	13
— 7. Daglønn for grøfting og skogsarbeide	14
— 8A. Kostdagsverdien. Gjennemsnitt for landet	15
— 8B. — Bygdene fylkesvis	15

Table des matières.

<i>Aperçu.</i>	Pages
Salaires annuels ou mensuels	2
Journaliers	4
Travaux forestiers	6
<i>Tableaux.</i>	
Tableau 1. Domestiques ayant la table et le logement. Salaires annuels	8
— 2. Garçons d'étable ayant la table et le logement. Salaires annuels	9
— 3. Ouvriers nourris par le patron. Salaires à la journée dans le semestre d'été	10
— 4. Ouvriers nourris à leurs propres frais. Salaires à la journée dans le semestre d'été	11
— 5. Ouvriers. Salaires à la journée dans le semestre d'hiver .	12
— 6. Terrassiers et charpentiers. Salaires à la journée	13
— 7. Fossoyeurs et ouvriers forestiers. Salaires à la journée .	14
— 8 A. La valeur de la nourriture de chaque jour. La moyenne dans la campagne	15
— 8 B. — Comm. rur. par préfecture	15

Arbeidslønnen i jordbruket 1929—1930.

I. Almindelig oversikt.

Opgavene er innhentet på samme vis som tidligere. Der er for dette driftsår kommet inn i alt 1838 opgaver.

Arbeidslønnen i jordbruket nådde sitt maksimum i 1920/21. De tre følgende år var der nedgang, tilsammen for menn 41 pct. og for kvinner 30 pct. Fra 1923/24 til 1924/25 steg derimot lønningene med 6 pct. for menn og 5 pct. for kvinner. De fem siste år viser igjen nedgang, fra 1924/25 til 1925/26 med 6 pct. både for menn og kvinner, fra 1925/26 til 1926/27 med 17 pct. for menn og 15 pct. for kvinner, fra 1926/27 til 1927/28 med 13 pct. for menn og 11 pct. for kvinner, fra 1927/28 til 1928/29 med 7 pct. og siste år med 2 pct. både for menn og kvinner.

Lønningene synes nu å ville stabilisere sig efter den sterke nedgang de foregående år. Gjennemsnittlig ligger lønningene nu for menn 61 og for kvinner 53 pct. lavere enn i 1920/21.

Sammenholdt med lønningene i 1915/16 utgjorde de særskilt for menn og kvinner i 1929/30 (1915/16 = 100):

	Menn	Kvinner
Tjenere, årlønn	133	174
Fjøsrøktere, årlønn	137	192
Daglønn i sommerhalvåret på arbeidsgiverens kost, gjennemsnittlig	131	160
Daglønn i sommerhalvåret på egen kost, gjennemsnittlig	136	153

Lønningene holder sig fremdeles bedre opp for kvinnene enn for mennene. Stigningen i lønningene, inntil maksimum nåddes i 1920/21, var vel så stor for mennene som for kvinnene. Siden har lønningene gått raskere ned for mennene enn for kvinnene, således at det kvinnelige arbeide nu relativt betales meget bedre enn tidligere.

Den gjennemsnittlige nedgang i lønningene siste år er som nevnt 2 pct. Nedgangen er ingensteds særlig sterkt. For enkelte lønnskategorier og i enkelte fylker er der en svak tendens til stigning i lønningene. Dette er således tilfelle for skogsarbeide, særlig hugstpris pr. m.³

Årlønnen for tjenestegutter er steget litt i Hedmark, Vestfold og Vest-Agder, i de andre fylker er den gått noe ned, mest i Sør-Trøndelag og Telemark med henholdsvis 4,9 og 4,6 pct. Tjenestejentenes lønn er gått ned i alle fylker, mest i Aust-Agder, med 8,4 pct., og i Akershus og Troms med 5,5 pct.

Gjennomsnittlig for rikets bygder stiller arbeidslønnen sig således:

Arbeidslønn 1929/30.

	Utbetaalt lønn 1929/30 i kroner		Lønnsnedgang i prosent, driftsåret 1929/30 sammenholdt med			
			1928/29		1920/21	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
<i>Tjenere på arbeidsgiverens kost:</i>						
Hele året	519	352	2	3	64	50
Sommerhalvåret	302	197	3	3	63	51
Vinterhalvåret	221	163	2	2	63	50
<i>Fjøsrøktere på arbeidsgiverens kost:</i>						
Sommerhalvåret	355	251	3	4	65	53
Vinterhalvåret	345	240	1	2	64	52
<i>Daglønnere på arbeidsgiverens kost:</i>						
I våronn	3,86	2,14	2	2	61	53
I slåttonn	3,83	2,38	2	3	61	54
I skuronn	3,82	2,24	2	3	62	55
Ellers sommeren	3,04	1,95	2	1	63	53
Gråstensmuring . . . —	5,00	-	2	-	59	-
Tømmermannsarbeide —	5,19	-	1	-	57	-
Almindelig gårdsarbeide vinteren	2,58	1,72	1	1	62	51
<i>Daglønnere på egen kost:</i>						
I våronn	4,95	3,31	3	3	60	53
I slåttonn	5,37	3,50	3	3	61	54
I skuronn	4,87	3,39	3	2	62	54
Ellers sommeren	4,62	3,13	3	1	58	54
Gråstensmuring —	6,70	-	2	-	58	-
Tømmermannsarbeide —	6,93	-	3	-	57	-
Almindelig gårdsarbeide vinteren	4,12	2,84	1	0	60	51
Skogsarbeide —	4,73	-	1	-	65	-
Gjennomsnitt	-	-	2	2	61	53

1. Årlønn eller månedslønn

(kontantlønn, hertil kost og hus).

Denne lønnsform omfatter tjenestegutter og tjenestejenter, mannlige og kvinnelige fjøsrøktere.

Opgavene over tjenesteguttenes lønn skal egentlig bare gjelde tjenere på full lønn, men i mange distrikter er der så få slike at opgavene gjelder yngre og mindre øvede folk. Dette forhold forekommer mest i kystdistrikte ne på Vestlandet og i Trøndelagen. I disse strøk er også tjenesteguttenes lønninger lavest.

Opgave over tjenestelønningene er tatt inn som tabell 1. Års-lønnen for tjenestegutter var i 1915/16 391 kr. Høiest var den i 1920/21 med 1355 kr. For 1929/30 var den gjennomsnittlig 519 kr. Lønnen for vinterhalv-året har for alle år etter 1915/16 stått relativt høiere enn lønnen for sommerhalvåret.

Stigningen i tjenestejentenes og tjenesteguttenes lønninger fra 1915/16 til 1920/21 var omtrent like stor. Efter 1920/21 har tjenestejentenes lønninger holdt sig bedre opp enn guttene. Settes årlønnen for 1915/16 til 100, var den i 1929/30 174 for tjenestejentene mot 133 for guttene. Også for tjenestejentene har vinterhalvårets lønn holdt sig bedre opp enn sommerhalvårets.

De opplysninger opgavegiverne har gitt om de almindelige arbeidsforhold i jordbruksdelen går ut på at der omtrent overalt er bedre tilgang på manlig enn på kvinnelig arbeidshjelp. Lønnen holder sig derfor bedre opp for kvinnene.

Nedenstående tabell viser hvordan lønningene var i de enkelte fylker i forhold til landsgjennomsnittet.

	Tjenestegutter			Tjenestejenter		
	Hele året	Sommer- halvåret	Vinter- halvåret	Hele året	Sommer- halvåret	Vinter- halvåret
Rikets bygder	100	100	100	100	100	100
Østfold	104	104	105	120	114	122
Akershus	101	96	109	120	115	126
Hedmark	104	101	110	113	105	120
Oppland	96	93	96	110	102	111
Buskerud	108	101	109	121	111	125
Vestfold	102	99	102	127	118	131
Telemark	107	104	113	112	108	116
Aust-Agder	121	120	125	115	116	113
Vest-Agder	112	113	105	112	112	102
Rogaland	104	102	102	110	107	108
Hordaland	100	104	95	99	106	96
Sogn og Fjordane . . .	93	101	88	97	103	93
Møre	85	88	85	88	89	88
Sør-Trøndelag	90	92	92	88	91	88
Nord-Trøndelag . . .	97	97	97	89	90	90
Nordland	98	98	100	73	76	70
Troms	101	101	99	73	77	72
Finnmark	112	113	104	89	85	83

For fjøs røktere er der kommet inn oppgaver fra 191 herreder for mannlige og fra 367 herreder for kvinnelige fjøs røktere.

Fjøs røkternes lønninger steg sterkere enn de andre tjeneres i årene 1915/16 til 1920/21. Selv om røkternes lønninger i de senere år forholdsvis er sunket like meget som de andre tjenerlønningene, ligger de dog fremdeles noget høiere enn tjenerlønningene ellers, sett i forhold til lønnen i 1915/16; for kvinnelige røktere således 192 mot for tjenestejentene 174, lønnen i 1915/16 = 100.

Fjøs røkternes relative lønninger i de forskjellige distrikter faller i det hele sammen med andre tjeneres. De er størst på Østlandet og Oplandene, minst på Vestlandet, i Trøndelagen og Nord-Norge. Forholdet trer sharpest frem for de kvinnelige røktere.

Ellers henvises til tabell 2.

2. D a g a r b e i d e r e .

I det utsendte spørreskjema er der gjort opmerksom på at hvis der er nogen tydelig forskjell i daglønnen for mere tilfeldige arbeidere (nogen få dagers eller ukers arbeide av gangen på samme sted) og for mere faste arbeidere (flere ukers eller måneders uavbrutt arbeide på samme sted), skal dette nevnes i skjemaet, og det skal også anføres om de utførte daglønninger gjelder fast eller tilfeldig arbeide. I regelen vil det mere tilfeldige arbeide lønnes litt høiere enn det faste. Fra mange distrikter sies det dog at der ingen eller ingen nevneverdig forskjell forekommer i daglønnens størrelse etter arbeidets ulike varighet.

De mere faste dagarbeidere forekommer overveiende i de bedre jordbruksdistrikter, mens de mere tilfeldige arbeidere er forholdsvis tallrike hvor jordbruks behov for arbeidskraft er mindre fremtredende. Den forholdsvis lave daglønn for Oplandene og Trøndelagen tør således ialfall delvis skyldes den omstendighet at det mere faste dagarbeide her er mere dominerende enn på de fleste andre steder.

Som det fremgår av omstående tabell ligger lønningene for dagarbeide i sommerhalvåret forholdsvis lavest for Oplandene og Trøndelagen. Høi daglønn i sommertiden har fylkene Vestfold, Aust- og Vest-Agder, Rogaland og Hordaland. Også i Nord-Norge er daglønnen relativt høi, særlig for menn.

Tabellen viser at tjenerlønnens og daglønnens relative høide i de forskjellige distrikter ikke faller sammen. Årsakene hertil er omtalt i det foregående. (Se ellers N. O. S. VII, 122, s. 12 flg.)

Bygdene fylkesvis	Relative lønninger			
	Årsønn for tjenere		Daglønn i sommerhalvåret (onnetider og ellers)	
	Gutter	Jenter	Menn	Kvinner
Rikets bygder	100	100	100	100
Østfold	104	120	93	100
Akershus	101	120	81	95
Hedmark	104	113	84	90
Oppland	96	110	71	77
Buskerud	108	121	94	94
Vestfold	102	127	104	110
Telemark	107	112	96	96
Aust-Agder	121	115	116	108
Vest-Agder	112	112	133	125
Rogaland	104	110	121	122
Hordaland	100	99	116	112
Sogn og Fjordane	93	97	98	98
Møre	85	88	98	101
Sør-Trøndelag	90	88	82	94
Nord-Trøndelag	97	89	76	82
Nordland	98	73	104	91
Troms	101	73	110	93
Finnmark	112	89	148	124

Lønnssatsene for kvinner utgjør gjennomsnittlig 65,3 pct. av mennenes; tidligere var procenten lavere. Som før nevnt har kvinnenes lønn holdt sig bedre opp i de senere år enn mennenes. Settes mennenes lønn (på arbeidsgiverens kost) = 100, utgjorde kvinnenes lønn:

	1915—16	1929—30
I våronnen	51,8	63,7
I slåttonnen	51,9	62,1
I skuronnen	57,0	67,5
Ellers om sommeren	49,8	64,1
Vinteren	56,4	66,7
Tjenestejenter	51,7	67,8

Det er altså som tjenere og i skuronnen at kvinnenes avlønning kommer mennenes nærmest.

Det aller meste arbeide i landbruket utføres på arbeidsgiverens kost. Dette er praktisk talt alltid tilfelle for tjenere og i sin almindelighet også for dagarbeidere. Arbeide på egen kost er oftest akkordarbeide; lite av det annet arbeide blir utført på egen kost.

Den verdi man tillegger kost og hus vil fremgå ved å sammenholde oppgavene over den lønn som utbetales ved arbeide på egen kost og ved arbeide på arbeidsgiverens kost. Forskjellen har man her kalt «kostdagsverdi».

Denne omfatter i enkelte tilfelle bare kostens verdi, i andre også losji. Verdien av det siste synes dog ikke å være tillagt særlig betydning. Årsaken til dette kan blandt annet søkes i den omstendighet at mange arbeidere på daglønn har eget hjem og ingen direkte økonomisk fordel opnår av å ha losji hos arbeidsgiveren.

Tabell 8 A angir kostdagsverdien for de lønnskategorier som man har oppgaver for over daglønn på egen kost og på arbeidsgiverens kost. For 1929/30 varierer kostdagsverdien for menn mellom kr. 1,54 og kr. 1,74. For forrige driftsår var de tilsvarende tall kr. 1,55 og kr. 1,85. Kostdagsverdien er altså sunket med ca. 4 pct. det siste år. Kostdagsverdien for kvinner viser en tilsvarende nedgang og ligger ca. 30 pct. under mennenes.

Setter man kostdagsverdien for 1915/16 = 100, var den i 1920/21 346 og i 1929/30 147 (beregnet for menn i sommertiden). De tilsvarende tall for arbeidslønnen var henholdsvis 346 og 133. Den relative stigning fra 1915/16 til 1920/21 var altså den samme for kostdagsverdi og lønn. Senere har kostdagsverdien ikke sunket så sterkt som lønningene.

Tabell 8 B angir kostdagsverdien fylkesvis. Kostdagsverdien ligger forholdsvis høit i Akershus, Hedmark, Vestfold, Vest-Agder og Finnmark. Lavest kostdagsverdi viser Troms og Nordland, dernæst Sør-Trøndelag.

3. Skogsarbeide.

For skogsarbeide hadde man i disse undersøkelser inntil 1926/27 bare oppgaver over daglønn for skogsarbeide. Disse oppgaver er tatt inn i tabell 7. Settes daglønnen for skogsarbeide i vintertiden på egen kost i 1915/16 = 100, så utgjorde den i 1920/21, da den kulminerte, 371. Nedgangen var imidlertid raskere og sterkere enn for gårdsarbeide ellers; for 1929/30 ligger daglønnen for skogsarbeide bare 28 pct. over daglønnen i 1915/16. I flere fylker, særlig på Østlandet og Opplandene, er der siste år nogen stigning i daglønnen for skogsarbeide.

For de fire siste år er dessuten innhentet oppgaver over hugstpris pr. m.³ tømmer, pr. favn ved og dagbetaling for skogskjøring. Se tabellen på næste side.

Opgaver over hugstpris for favneved og skogskjøring (mann og hest) er tidligere utarbeidet på grunnlag av oppgaver innhentet fra statens skogforvaltere. Disse oppgaver er publisert som «Arbeidspriser i skogbruket» og tatt inn i Statistiske Meddelelser (se disse 1926, s. 331). Opgavene fra skogforvalterne gjelder vesentlig skogrikere distrikter med meget statsskog. Grunnlaget for disse to opgaverekker er således så forskjellig at en sammenligning lett vil bli misvisende.

Hugstprisen pr. m.³ tømmer viser for vinterhalvåret en stigning fra kr. 1,74 i 1928/29 til kr. 1,82 i 1929/30, for sommerhalvåret fra kr. 1,76 til kr. 1,82. De fleste fylker viser nogen stigning i hugstprisen pr. m.³ For favnevedhugst og skogskjøring (hest og mann) viser gjennemsnittsprisen såvel for sommer- som for vinterhalvåret en liten nedgang. Ser man hen til de enkelte fylker, finner man imidlertid også her nogen stigning i flere av fylkene.

	På egen kost							
	I sommerhalvåret			I vinterhalvåret			Skogs-kjøring (hest og mann) pr. dag	
	Hugstpris		Skogs-kjøring (hest og mann) pr. dag	Hugstpris				
	pr. m ³ tømmer	pr. favn ved		pr. m ³ tømmer	pr. favn ved			
Rikets bygder 1929—30	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
1929—30 fylkesvis:								
Østfold	1,86	4,31	7,79	1,82	4,26	7,29		
Akershus	1,95	4,66	7,69	1,99	4,67	7,60		
Hedmark	2,09	4,64	8,79	2,14	4,58	8,22		
Opland	1,87	4,12	7,40	1,93	4,05	6,98		
Buskerud	2,06	4,82	7,90	2,11	4,76	7,45		
Vestfold	1,80	4,69	7,87	1,82	4,61	7,07		
Telemark	1,56	5,40	8,22	1,55	5,37	8,18		
Aust-Agder	1,65	5,86	9,04	1,65	5,63	8,51		
Vest-Agder	1,57	5,79	9,42	1,53	5,85	8,88		
Rogaland	2,00	7,06	8,88	2,00	7,00	8,26		
Hordaland	2,00	7,44	9,03	2,00	7,80	8,07		
Sogn og Fjordane . .	-	8,22	8,33	-	8,11	7,22		
Møre	1,62	5,04	8,04	1,51	5,21	7,83		
Sør-Trøndelag	1,50	4,93	7,41	1,46	4,65	7,30		
Nord-Trøndelag . . .	1,81	4,58	8,51	1,78	4,33	8,43		
Nordland	-	5,41	8,13	-	5,10	7,37		
Troms	-	4,35	8,12	-	4,04	7,31		
Finnmark	-	7,00	11,44	-	6,75	9,12		

Det Statistiske Centralbyrå, Oslo 10 mai 1930.

Gunnar Jahn.

S. Skappel.

II. Tabeller.

Tabell 1. Årslønn for tjenere uten annen naturallønn enn kost og losji.

a. Gjenemsnitt for rikets bygder.

Foruten kost og losji ydes der i kontant lønn:	Tjenestegutter			Tjenestejenter		
	Hele året	Sommer- halvåret	Vinter- halvåret	Hele året	Sommer- halvåret	Vinter- halvåret
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Driftsåret 1915—16 . .	391	242	159	202	120	91
— 1916—17 . .	511	310	224	249	144	113
— 1917—18 . .	694	423	307	328	192	153
— 1918—19 . .	963	583	431	450	263	214
— 1919—20 . .	1 201	730	529	613	348	288
— 1920—21 . .	1 355	807	598	703	400	328
— 1921—22 . .	1 120	674	456	640	367	294
— 1922—23 . .	880	525	366	562	318	260
— 1923—24 . .	811	482	348	531	299	247
— 1924—25 . .	864	506	369	552	306	257
— 1925—26 . .	804	479	338	519	291	240
— 1926—27 . .	662	394	278	445	252	205
— 1927—28 . .	579	340	243	391	220	178
— 1928—29 . .	531	312	226	361	203	166
— 1929—30 . .	519	302	221	352	197	163

Relativ lønnsstigning. Lønnen i driftsåret 1915—16 = 100.

Driftsåret 1915—16 . .	100	100	100	100	100	100
— 1916—17 . .	131	128	141	123	120	124
— 1917—18 . .	177	175	193	162	160	168
— 1918—19 . .	246	241	271	223	219	235
— 1919—20 . .	307	302	333	303	290	316
— 1920—21 . .	347	333	376	348	333	360
— 1921—22 . .	286	279	287	317	306	323
— 1922—23 . .	225	217	230	278	265	286
— 1923—24 . .	207	199	219	263	249	271
— 1924—25 . .	221	209	232	273	255	282
— 1925—26 . .	206	198	213	257	243	264
— 1926—27 . .	169	163	175	220	210	225
— 1927—28 . .	148	140	153	194	183	196
— 1928—29 . .	136	129	142	179	169	182
— 1929—30 . .	133	125	139	174	164	179

b. Bygdene fylkesvis 1929—30.

Rikets bygder	519	302	221	352	197	163
Østfold	540	314	233	424	224	200
Akershus	525	291	241	423	226	206
Hedmark	539	304	244	396	207	196
Opland	496	282	212	386	201	181
Buskerud	558	305	240	426	219	203
Vestfold	527	299	225	446	232	214
Telemark	556	314	249	393	212	189
Aust-Agder	628	361	276	405	228	184
Vest-Agder	581	342	232	393	221	166
Rogaland	539	309	226	386	211	176
Hordaland	521	314	211	348	208	157
Sogn og Fjordane . . .	484	306	195	341	203	151
Møre	442	266	188	310	176	144
Sør-Trøndelag	465	279	203	311	180	144
Nord-Trøndelag . . .	505	292	215	313	177	147
Nordland	510	296	220	257	149	114
Troms	524	306	219	258	151	117
Finnmark	582	342	230	315	168	136

Tabell 2. Årslønn for fjøsrøktere uten annen naturallønn enn kost og losji.

a. Gjennemsnitt for rikets bygder.

Foruten kost og losji ydes der i kontant lønn:	Mannlige fjøsrøktere			Kvinnelige fjøsrøktere		
	Hele året	Sommer- halvåret	Vinter- halvåret	Hele året	Sommer- halvåret	Vinter- halvåret
Driftsåret	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1915—16 . .	504	262	260	249	137	125
— 1916—17 . .	517	331	318	328	178	166
— 1917—18 . .	856	445	437	440	238	229
— 1918—19 . .	1 298	665	649	626	325	307
— 1919—20 . .	1 553	787	778	810	432	413
— 1920—21 . .	1 926	1 015	959	984	532	502
— 1921—22 . .	1 572	834	779	893	488	449
— 1922—23 . .	1 271	659	616	809	427	400
— 1923—24 . .	1 180	598	579	738	397	377
— 1924—25 . .	1 222	616	595	760	404	381
— 1925—26 . .	1 146	588	556	726	385	361
— 1926—27 . .	930	486	455	619	330	308
— 1927—28 . .	780	402	383	531	280	259
— 1928—29 . .	715	365	348	498	260	245
— 1929—30 . .	692	355	345	479	251	240

Relativ lønnsstigning. Lønnen i driftsåret 1915—16 = 100.

Driftsåret	1915—16 . .	100	100	100	100	100
— 1916—17 . .	103	126	122	132	130	133
— 1917—18 . .	170	170	168	177	174	183
— 1918—19 . .	258	254	250	251	237	246
— 1919—20 . .	302	300	299	325	315	330
— 1920—21 . .	382	387	369	395	388	402
— 1921—22 . .	312	318	300	359	356	359
— 1922—23 . .	252	252	237	325	312	320
— 1923—24 . .	234	228	223	296	290	302
— 1924—25 . .	242	235	229	305	295	305
— 1925—26 . .	227	224	214	291	281	289
— 1926—27 . .	185	185	175	249	241	246
— 1927—28 . .	155	153	147	213	204	207
— 1928—29 . .	142	139	134	200	190	196
— 1929—30 . .	137	135	133	192	183	192

b. Bygdene fylkesvis 1929—30.

Rikets bygder	692	355	345	479	251	240
Østfold	731	369	368	606	296	295
Akershus	771	386	366	612	316	304
Hedmark	778	411	415	590	296	300
Oppland	668	320	327	534	267	268
Buskerud	657	330	320	559	286	269
Vestfold	766	380	375	623	315	310
Telemark	668	340	337	509	254	255
Aust-Agder	747	379	359	505	258	249
Vest-Agder	-	-	-	562	310	248
Rogaland	739	383	333	532	270	254
Hordaland	-	-	-	467	241	216
Sogn og Fjordane . .	-	-	-	424	216	195
Møre	-	-	-	405	216	205
Sør-Trøndelag	553	303	275	393	209	191
Nord-Trøndelag . . .	584	297	292	417	215	206
Nordland	558	313	280	359	190	186
Troms	-	-	-	343	181	161
Finnmark	-	-	-	347	171	168

Tabell 5. Daglønn i vinterhalvåret for gårdsarbeide.

a. Gjennomsnitt for rikets bygder.

	På arbeidsgiverens kost		På egen kost	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Driftsåret 1915—16	1,81	1,02	3,08	1,84
— 1916—17	2,71	1,34	4,53	2,41
— 1917—18	3,86	1,87	6,20	3,33
— 1918—19	5,31	2,63	8,40	4,67
— 1919—20	6,14	3,17	9,61	5,41
— 1920—21	6,84	3,50	10,25	5,81
— 1921—22	4,99	2,94	7,91	5,06
— 1922—23	4,03	2,53	6,33	4,16
— 1923—24	3,87	2,42	6,17	4,07
— 1924—25	4,18	2,60	6,67	4,41
— 1925—26	3,81	2,41	6,18	4,06
— 1926—27	3,19	2,03	5,03	3,88
— 1927—28	2,77	1,84	4,44	3,06
— 1928—29	2,60	1,74	4,15	2,84
— 1929—30	2,58	1,72	4,12	2,84

Relativ lønnsstigning. Lønnen i driftsåret 1915—16 = 100.

Driftsåret 1915—16	100	100	100	100
— 1916—17	150	131	147	131
— 1917—18	213	183	201	181
— 1918—19	293	258	273	254
— 1919—20	339	311	312	294
— 1920—21	378	343	333	316
— 1921—22	276	288	257	275
— 1922—23	223	248	206	226
— 1923—24	214	237	200	221
— 1924—25	231	255	217	240
— 1925—26	210	236	201	221
— 1926—27	176	199	163	184
— 1927—28	153	180	144	166
— 1928—29	144	171	135	154
— 1929—30	143	169	134	154

b. Bygdene fylkesvis 1929—30.

Rikets bygder	2,58	1,72	4,12	2,84
Østfold	2,31	1,74	3,41	2,72
Akershus	2,12	1,84	3,78	3,10
Hedmark	2,16	1,63	3,94	2,80
Opland	1,72	1,41	3,22	2,50
Buskerud	2,42	1,72	4,08	3,08
Vestfold	2,41	2,07	4,04	3,25
Telemark	2,48	1,73	4,11	2,79
Aust-Agder	3,21	2,02	4,87	2,94
Vest-Agder	3,79	2,39	5,52	3,53
Rogaland	3,18	2,13	4,72	3,21
Hordaland	3,04	1,91	4,55	2,96
Sogn og Fjordane	2,53	1,73	3,77	2,79
Møre	2,59	1,66	3,95	2,72
Sør-Trøndelag	1,94	1,33	3,14	2,30
Nord-Trøndelag	1,84	1,28	3,33	2,47
Nordland	2,70	1,51	4,21	2,40
Troms	2,77	1,45	3,89	2,14
Finnmark	3,37	1,96	4,69	3,07

Tabell 8. Kostdagsverdien.

Forskjellen mellom kontantlønn på egen kost og på arbeidsgiverens kost.

A. Gjennomsnitt for rikets bygder.

	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27	1925/26	1924/25	1923/24	1920/21	1915/16
	Kr.								
M e n n:									
Sommertider.									
I våronn	1,59	1,67	1,77	2,04	2,57	2,67	2,46	3,79	1,13
I slåttonn	1,54	1,59	1,74	1,97	2,43	2,61	2,39	3,76	1,05
I skuronn	1,55	1,62	1,77	1,96	2,59	2,70	2,47	3,88	1,15
Ellers	1,58	1,69	1,81	2,02	2,51	2,62	2,40	3,94	0,95
Grøfting	1,58	1,66	1,75	2,03	2,52	2,74	2,50	3,98	1,07
Skogsarbeide	1,64	1,58	1,79	2,02	2,50	2,84	2,70	4,24	1,19
Gråstensmuring	1,70	1,75	1,86	2,06	2,51	2,76	2,55	3,93	1,13
Tømmermanns- arbeide	1,74	1,85	1,87	2,13	2,50	2,69	2,53	3,93	1,13
Vintertider.									
Alm. gårdsarbeide .	1,54	1,55	1,67	1,84	2,37	2,49	2,30	3,41	1,27
Skogsarbeide	1,57	1,64	1,73	1,96	2,46	2,84	2,61	4,74	1,30
Gråstensmuring	1,61	1,79	1,88	2,06	2,40	2,65	2,51	4,01	1,12
Tømmermanns- arbeide	1,71	1,80	1,97	2,08	2,37	2,66	2,48	3,88	1,14
K v i n n e r:									
I våronn	1,17	1,21	1,32	1,48	1,80	1,93	1,73	2,49	0,92
I slåttonn	1,12	1,16	1,29	1,43	1,74	1,84	1,71	2,54	0,82
I skuronn	1,15	1,17	1,34	1,42	1,73	1,88	1,71	2,51	0,80
Ellers	1,18	1,19	1,32	1,43	1,77	1,90	1,69	2,62	0,82
Alm. gårdsarbeide vinter.	1,12	1,10	1,22	1,35	1,65	1,81	1,65	2,31	0,82

B. Bygdene fylkesvis 1929—30.

	Menn				Kvinne				
	I våronnen	I slåttonnen	I skuronnen	Ellers	I våronnen	I slåttonnen	I skuronnen	Ellers	
Rikets bygder	1,59	1,54	1,55	1,58	1,17	1,12	1,15	1,18	
Østfold	1,59	1,58	1,56	1,51	1,15	1,10	1,06	1,05	
Akershus	1,88	1,83	1,93	1,82	1,37	1,34	1,38	1,38	
Hedmark	1,78	1,75	1,75	1,61	1,30	1,24	1,41	1,17	
Oppland	1,48	1,45	1,61	1,41	1,15	1,17	1,23	1,20	
Buskerud	1,58	1,43	1,42	1,67	1,39	1,31	1,39	1,42	
Vestfold	1,74	1,82	1,71	1,78	1,25	1,34	1,33	1,30	
Telemark	1,55	1,56	1,49	1,50	1,17	1,16	1,19	1,09	
Aust-Agder	1,57	1,40	1,55	1,47	0,96	0,99	0,99	1,02	
Vest-Agder	1,81	1,86	1,88	1,84	1,20	1,22	1,16	1,19	
Rogaland	1,55	1,44	1,31	1,65	1,27	1,26	1,21	1,30	
Hordaland	1,45	1,51	1,31	1,42	1,08	1,13	0,98	1,05	
Sogn og Fjordane	1,49	1,61	1,62	1,52	1,18	1,27	1,25	1,17	
Møre	1,49	1,48	1,45	1,47	1,20	1,06	1,11	1,20	
Sør-Trendelag	1,37	1,02	1,29	1,29	1,05	0,73	0,94	1,07	
Nord-Trondelag	1,52	1,26	1,55	1,56	1,09	1,03	1,09	1,11	
Nordland	1,25	1,34	1,27	1,34	1,07	0,94	0,99	1,01	
Troms	1,21	1,19	1,29	1,04	0,82	0,70	0,82	0,87	
Finnmark	1,81	1,72	-	1,66	1,35	1,23	-	1,33	

Rekke VIII.**Trykt 1929:**

- Nr. 83. Meieribruket i Norge i 1927. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1927.*)
- 84. Sinnssykeasylenes virksomhet 1927. (*Hospices d'aliénés.*)
- 85. Det civile veterinærvesen 1927. (*Service vétérinaire civil.*)
- 86. Forsikringsselskaper 1927. (*Sociétés d'assurances.*)
- 87. Lønninger 1928. (*Gages et salaires.*)
- 88. Den Norske Statskasses finanser 1913/14—1929/30. (*Finances de l'État.*)
- 89. Norges telegrafvesen 1927—1928. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 90. Skolevesenets tilstand 1926—1927. (*Instruction publique.*)
- 91. Sjømannsforsikringen 1926. Fiskerforsikringen 1926. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 92. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1928—29. (*Salaires des ouvriers agricoles 1928—29.*)
- 93. Kommunevalgene 1928. (*Élections en 1928 pour les conseils communaux et municipaux.*)
- 94. Norges jernbaner 1927—1928. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 95. Norges postvesen 1928. (*Statistique postale et municipale.*)
- 96. Fengselsstyrets årskrift 1925. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1925.*)
- 97. Industriarbeiderforsikringen. Ulykkesforsikringen 1926. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 98. Husdyrhuket — Produksjon. Representativ undersøkelse for året $\frac{20}{6}$ 1927— $\frac{20}{6}$ 1928. (*Élevage du bétail; production. Recherche représentative.*)
- 99. Meglingsinstitusjonens virksomhet 1927 og 1928. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1928. (*Entremise publique 1927 et 1928. Conventions collectives et conflits du travail en 1928.*)
- 100. Norges kommunale finanser 1926/27. (*Finances des communes.*)
- 101. Kriminalstatistikk 1925 og 1926. (*Statistique de la criminalité pour les années 1925 et 1926.*)
- 102. Norges fiskerier 1927. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 103. Husholdningsregnskap 1927—1928. (*Budgets de familles 1927—1928.*)
- 104. Norges handel 1928. (*Commerce.*)
- 105. Norges bergverksdrift 1928. (*Mines et usines.*)
- 106. Private aktiebanker 1928. (*Banques privées par actions.*)
- 107. Sykeforsikringen 1928. (*Assurance-maladie.*)
- 108. Norges skibs fart 1928. (*Navigation.*)
- 109. Norges sparebanker 1928. (*Caisse d'épargne.*)

Trykt 1930:

- 110. Norges industri 1927. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
- 111. Det civile veterinærvesen 1928. (*Service vétérinaire civil.*)
- 112. Rekruttering 1922—26. (*Recrutement.*)
- 113. Fattigvesenet 1926 og 1927. (*Assistance publique.*)
- 114. Den Norske Statskasses finanser 1913/14—1930/31. (*Finances de l'État.*)
- 115. Sinnssykeasylenes virksomhet 1928. (*Hospices d'aliénés.*)
- 116. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1927. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 117. Meieribruket i Norge 1928. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1928.*)
- 118. Lønninger 1929. (*Gages et salaires.*)
- 119. Forsikringsselskaper 1928. (*Sociétés d'assurances.*)

Rekke VIII.

Trykt 1930 (forts. suite):

- Nr. 120. Statistikken over betalingsforholdene 1887—1929. Konkurser, nam osv.
(*Faillites, saisies-exécutions, etc.*)
- 121. Norges jernbaner 1928—1929. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 122. Sjømannsforsikringen 1927. Fiskerforsikringen 1927. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 123. Fagskolestatistikk 1926/27—1928/29. (*Écoles professionnelles.*)
- 124. Alkoholstatistikk 1928/1929. (*Statistique de l'alcool.*)
- 125. Norges telegrafvesen 1928—1929. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 126. Norges postvesen 1929. (*Statistique postale.*)
- 127. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1929—30. (*Salaires des ouvriers agricoles 1929—30.*)
-

Det Statistiske Centralbyrå har dessuten bl. a. utgitt følgende verker:

- Statistisk Årbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 48de årgang 1929. Oslo 1929.
(*Annuaire statistique de la Norvège.*)
- Statistiske Meddelelser. Senest utkommet: 47de bind 1929. Oslo 1929.
(*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)
- Månedsopgaver over vareomsetningen med utlandet 1929. Syttende bind. Oslo 1930.
(*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1929. Dix-septième année.*)
- Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31 desember 1920. Kristiania 1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)
- Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926.
(*Résumé rétrospectif 1914 et 1926.*)
-

Samtlige verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Avg «Norges handel», årgangene 1911, 1912, 1913, 1915 og 1921, er Byråets beholdning meget knapp, hvorfor man vilde være takknemlig for å få overlatt eksemplarer av disse årganger.

28 mai 1930.